

СЕКЦІЯ 2

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРАЦЯХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ І ЗАРУБІЖНИХ НАУКОВЦІВ

Л. Д. Березівська

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ ПІДРУЧНИКАХ З ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

Шкільна освіта різних країн світу багато століть була епіцентром експериментальних пошуків і нагромадила чимало цінного, що може прислужитися нині в шкільному просторі України. З історією зарубіжної шкільної освіти майбутні педагоги знайомляться у процесі професійної підготовки, невід'ємною складовою якої є навчальна дисципліна «Історія педагогіки», що має формувати у студентів педагогічний світогляд, розвивати вміння використовувати історико-педагогічне знання для оцінювання сучасного стану освіти і прогнозування її майбутнього.

У ході аналізу підручників з історії педагогіки сучасних українських (І. В. Зайченко, В. П. Кравець, М. В. Левківський, А. А. Сбруєва та ін.) і зарубіжних (О. Н. Джуринський, О. І. Піскунов, К. І. Салімова, В. А. Капранова, Р. Селлек, Д. Діні, Ч. Майоре, Е. Йоханнінгмейер та ін.) учених ми дійшли таких висновків: у більшості підручників інформація про розвиток шкільної освіти (типи загальноосвітніх навчальних закладів, організаційні форми та методи навчання, зміст освіти; статистичні дані; цілі, напрями й результати шкільних реформ тощо) переважно у країнах Європи і США викладена в різних аспектах, що передусім збагачує історико-педагогічні знання науковців, викладачів, учителів, студентів педагогічних навчальних закладів, усіх, хто цікавиться зарубіжною педагогікою; в основному матеріал поданий у хронологічному вимірі; зміст більшості з них ґрунтується на інформації підручників попередніх років; недостатньо представлений матеріал сучасних дослідників з історії зарубіжної шкільної освіти й порівняльної педагогіки, всесвітньої історії; джерельна база підручників потребує залучення іноземних документальних і літературних джерел; у зарубіжних підручниках відсутній український компонент.

Важливо, і про це свідчить зміст українських підручників, що відбувся перегляд методологічного інструментарію дослідження зарубіжної шкільної освіти, продовжується відхід від ідеологем радянської історіографії, хоча ще спостерігаються випадки деяких оцінювальних стереотипів і упереджених підходів. На нашу думку, у руслі реформування вищої освіти України, зокрема педагогічної підготовки майбутніх учителів, у контексті інтеграції до європейського і світового освітнього простору, необхідні актуалізація історико-педагогічного компонента у структурі педагогічної освіти; оновлення змісту історії зарубіжної педагогіки; розширення та інтенсифікація досліджень з історії зарубіжної шкільної освіти на нових теоретико-методологічних засадах (цивілізаційний, антропологічний, парадигмальний, культурологічний, аксіологічний підходи); розроблення навчального посібника з історії зарубіжної шкільної освіти; сприяння активізації міжнародного співробітництва українських істориків педагогіки.